

คุณภาพการตรวจสอบบัญชีที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ Audit Account Quality Affects Business Success

อภิชาติ การะเวก (Apichat Karavak)¹

บทคัดย่อ

คุณภาพการตรวจสอบบัญชีที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาทักษะของนักบัญชีต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน และ 2. ศึกษาคุณภาพงานสอบบัญชีที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ ผลการศึกษาพบว่า ผู้สอบบัญชีส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุอยู่ระหว่าง 30-35 ปี จบระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า มีประสบการณ์ในการตรวจสอบรายงานทางการเงินไม่เกิน 5 ปี ผู้สอบบัญชีส่วนใหญ่ได้เข้ารับการฝึกอบรม 1-2 ครั้ง ผลการวิจัย พบว่า 1) ทักษะของนักบัญชีต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน พบว่า จรรยาบรรณ อยู่ในระดับปฏิบัติมากที่สุด รองลงมาคือ ทักษะทางปัญญา อยู่ในระดับปฏิบัติมาก และทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล อยู่ในระดับปฏิบัติมาก สำหรับความรู้ทางด้านวิชาชีพ พบว่า ด้านการบัญชี อยู่ในระดับปฏิบัติมากที่สุด รองลงมา เทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านความรู้ทั่วไป อยู่ในระดับปฏิบัติมาก และ 2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพงานสอบบัญชีโดยรวม อยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สภาพแวดล้อมอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ประสบการณ์ของผู้สอบบัญชี และทักษะของผู้สอบบัญชี ผลงานวิจัยสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของจรรยาบรรณของนักบัญชีและศักยภาพของนักบัญชี เป็นคุณสมบัติที่พึงมี ทำให้เป็นที่ยอมรับในการตรวจสอบธุรกิจ

คำสำคัญ: คุณภาพการตรวจสอบ บัญชี การดำเนินธุรกิจ

Abstract

The study on “Audit quality that affects business success” aims to: 1) study the skills of accountants on the quality of financial reports, and 2) study the quality of audit work that affects the success of business operations. The results showed that most of the auditors are female, aged between 30-35 years old. Most of them hold a bachelor's degree or equivalent and have no more than 5 years of experience in auditing financial reports, as well as receiving 1– 2 training sessions. The findings revealed that 1) Accountants' skills on financial reporting quality were found that Professional Ethics skills were at the most practical level, followed by Intellectual skills were at the very practical level, and Interpersonal skills were at a very practical level. For professional knowledge, it was found that Accounting was at the most practical level, followed by Information Technology and General Knowledge were at the very practical level, and 2) opinions about the overall audit quality were at a high level, considering each aspect, it was found that the environment was at the highest level, followed by the auditor's experience and the auditor's skills. The research also reflects the importance of the code of ethics of accountants and their potential as a qualification that should be able to be recognized in a business audit.

Keywords: Audit Quality, Account, Business Operation

¹ สาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

E-mail: apichat.ka@vru.ac.th

วันที่รับบทความ: 4 มีนาคม 2565

วันที่แก้ไขบทความ: 14 เมษายน 2565

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ: 21 เมษายน 2565

1. บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของงานวิจัย

การตรวจสอบบัญชีเป็นสิ่งสำคัญมีประโยชน์มากต่อการดำเนินธุรกิจ ทำให้ทราบถึงผลการดำเนินงานในแต่ละรอบบัญชี สามารถช่วยประเมินฐานะทางการเงิน ประเมินความเสี่ยง เป็นการตรวจหาข้อผิดพลาดและการทุจริต ซึ่งมีผลต่อการบริหาร และการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ในอนาคต ทั้งยังเป็นประโยชน์ต่อผู้ร่วมลงทุนในการพิจารณาผลประกอบการ รวมถึงเป็นการสร้างความน่าเชื่อถือให้กับธุรกิจ สามารถช่วยลดความผิดพลาดเนื่องจากอาจพบข้อผิดพลาดที่ไม่ตรงตามมาตรฐานการทำบัญชี เช่น การบันทึกความเคลื่อนไหวทางการเงิน หรือ กิจกรรมการเงินต่าง ๆ ภายในธุรกิจ การปรับปรุงรายการค่าใช้จ่าย ณ วันสิ้นปีให้ตรงตามรอบระยะเวลาบัญชี ทุกขั้นตอนต้องอาศัยความรอบคอบ การตรวจสอบบัญชีจึงสามารถช่วยลดข้อผิดพลาดต่าง ๆ เหล่านี้ได้

คุณภาพการรายงานการสอบบัญชี คือ งานสอบบัญชีที่อยู่ในระดับดีเลิศ คุณภาพ คือ ความดีเลิศ ถือเป็นจุดประสงค์ของการรายงานการสอบบัญชี (ดารณี เอื้อชนะจิต, 2557) สอดคล้องกับ อรุมา แก้วสิทธิ์ (2561) อธิบายว่า คุณภาพงานสอบบัญชีสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ญัฐธิดา จินมอญ (2559) อธิบายว่า คุณภาพการรายงานบัญชีต้องการเงิน เพื่อให้ผู้ใช้ซึ่งบได้ข้อมูลที่มีคุณภาพ ดังนั้นคุณภาพการตรวจสอบบัญชีแสดงให้เห็นถึงงานสอบบัญชีที่มีคุณภาพ ความสามารถในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการสอบบัญชี ทำให้เกิดความเชื่อมั่นแก่ผู้ใช้ข้อมูลทางการเงิน

ขนาดของสำนักงานการสอบบัญชี คือ ขนาดของธุรกิจสำนักงานสอบบัญชี ให้บริการทางด้าน การตรวจสอบบัญชี สำนักงานตรวจสอบบัญชีมีทั้งขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่

ปัญหาการดำเนินธุรกิจในวิกฤตเศรษฐกิจ พบว่า บริษัทต่าง ๆ ประสบปัญหาทุจริตในการดำเนินธุรกิจ ข้อมูลทางการบัญชีและการพบทุจริตของผู้บริหาร

ทำให้นักลงทุนขาดความเชื่อมั่นในข้อมูลที่แสดงรายงานทางการเงินของบริษัท ขาดความน่าเชื่อถือต่อกิจการ ทำให้หน่วยงานในการกำกับดูแลให้ความสำคัญกับคุณภาพงานสอบบัญชี ดังนั้นผู้สอบบัญชีต้องเน้นคุณภาพงานสอบ การกำกับดูแลที่เข้มงวด มีระบบการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี สามารถตรวจสอบความผิดปกติที่เป็นสาระสำคัญในงบการเงิน จะเห็นได้ว่าคุณภาพของผู้สอบบัญชีต้องมีจรรยาบรรณ มีความชำนาญ มีความรู้และความสามารถ มีการให้คำปรึกษาหารือที่ส่งผลให้ธุรกิจนำไปปรับปรุงให้ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานได้ (พวงพะยอม วนาพัฒนสิน และคณะ, 2555)

คุณภาพงานสอบบัญชีในอดีตเป็นสิ่งที่ยากต่อการวัด เนื่องจากมีหลายปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพงานสอบบัญชี เครื่องมือที่ใช้วัดมีทั้งทางตรงและทางอ้อม รายงานทางตรง คือ ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดทางอ้อม คือ ขนาดของบริษัท ความสัมพันธ์ของผู้สอบบัญชีและผู้บริหาร ความเชี่ยวชาญ และชื่อเสียงของผู้สอบ (ณัฐธิดา พูเฟื่องสมบัติ, 2559) สิ่งที่ได้รับจากการผู้ตรวจสอบบัญชี เพื่อแสดงให้เห็นการทำบัญชีได้ปฏิบัติตามมาตรฐาน มีความถูกต้องตามมาตรฐานรายงานทางการเงิน ผู้ตรวจสอบต้องแสดงความเห็นต่อการจัดทำบัญชีของบริษัทที่พบระหว่างการปฏิบัติให้ผู้บริหารทราบ และเสนอแนวทางที่ถูกต้อง จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้ตรวจสอบบัญชีได้นำผลการตรวจสอบและข้อสังเกตที่ได้รับ ใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงระบบการควบคุมภายใน

ผู้วิจัยสนใจศึกษาคุณภาพการตรวจสอบบัญชีที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาทักษะของนักบัญชีต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน และศึกษาคุณภาพงานสอบบัญชีที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่า งบการเงินโดยรวมจะปราศจากข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริง ไม่ว่าจะเกิดการทุจริตหรือการพบข้อผิดพลาด ผู้ตรวจสอบบัญชีสามารถแสดง

ความเห็นได้อย่างถูกต้องและเป็นประโยชน์ต่อธุรกิจ และผู้บริหารให้การรับรองงบการเงินและความเสี่ยงที่ผู้สอบบัญชีได้ประเมินไว้

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 ศึกษาทักษะของนักบัญชีต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน

1.2.2 ศึกษาคุณภาพงานสอบบัญชีที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

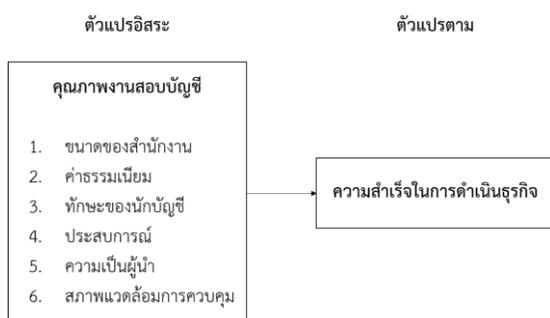
1.3.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ผู้สอบบัญชีที่ได้รับอนุญาตในเขตปทุมธานี และเป็นบริษัทที่มีทุนจดทะเบียนไม่เกิน 5,000,000 บาท หรือรายได้รวมหรือสินทรัพย์รวมไม่เกิน 30 ล้านบาท

1.3.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ผู้สอบบัญชีที่ได้รับอนุญาตในเขตปทุมธานี จำนวน 385 ราย จากบริษัทที่รวบรวมทั้งหมดจำนวน 75 กิจการ เพื่อขอความอนุเคราะห์และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและส่งแบบสอบถามกลับคืนมายังผู้วิจัย

1.4 สมมติฐานการวิจัย

คุณภาพการตรวจสอบบัญชีมีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ

1.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2. แนวคิดทฤษฎี

สภาวิชาชีพในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้อธิบายการสอบทานการควบคุมคุณภาพงาน หมายถึง กระบวนการที่ออกแบบมาเพื่อจัดให้มีการประเมินอย่างมีหลักเกณฑ์ในหรือก่อนวันที่ในรายงาน เกี่ยวกับการใช้ดุลยพินิจที่สำคัญของกลุ่มผู้ปฏิบัติงานและข้อสรุปที่ได้ใช้ในการจัดทำรายงาน กระบวนการการสอบทานการ

ควบคุมคุณภาพงานใช้สำหรับการตรวจสอบงบการเงินของบริษัทจดทะเบียนและงานที่ให้บริการอื่น (ถ้ามี) ที่สำนักงานพิจารณาแล้วเห็นว่าต้องมีการสอบทานการควบคุมคุณภาพงาน

อรอมา แก้วสิทธิ์ (2561) ได้อธิบาย คุณภาพงานสอบบัญชี หมายถึง คุณภาพของรายงานผู้สอบบัญชี ซึ่งผู้สอบได้ลงความเห็นไว้ในงบการเงินอย่างมีนัยสำคัญ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้ใช้งบการเงิน และคุณภาพงานสอบบัญชีสามารถแบ่งเป็นเครื่องมือในการวัดคุณภาพสอบบัญชีเป็น 2 ประเภทคือ วัดทางตรง และวัดทางอ้อม การวัดคุณภาพงานสอบบัญชี คือ การรายงานการเงินที่เป็นไปตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่กำหนดไว้รวมถึงการควบคุมคุณภาพการรายงานทางการเงิน เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุษณา ภัทรมนตรี (2547) คุณภาพการสอบบัญชี ต้องประกอบด้วย ความถูกต้อง (Accuracy) ความเที่ยงธรรม (Objectiveness) ความชัดเจน (Clearness) ความกะทัดรัด (Conciseness) ความคิดสร้างสรรค์ (Creation) ความสมบูรณ์ (Completion) และความทันกาล (Timeliness) Hook Karen (1992) ได้ศึกษาความเป็นมืออาชีพ ผลประโยชน์และความคาดหวังของ Gap พบว่า นักบัญชีมีหน้าที่ให้การสนับสนุนในการให้ข้อมูลที่ถูกต้อง นักบัญชีต้องมีความรู้ในหลาย ๆ ด้าน เช่น นักบริหาร นักเศรษฐศาสตร์ และนักการตลาด Choo (1997) ศึกษาผลกระทบของความรู้ความสามารถของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต พบว่า ความรู้ความสามารถของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่แตกต่างกันส่งผลให้เกิดการดำเนินการของหน้าที่การทำงานที่แตกต่างกัน ข้อสังเกตพบว่า การนำความรู้ความสามารถมาพัฒนาในการปฏิบัติงาน แสดงให้เห็นถึงความสามารถและคุณภาพการตัดสินใจ

วิไลวรรณ โพนศิริ (2562) ศึกษาความเป็นมืออาชีพด้านการเรียนรู้อย่างชาญฉลาด มีผลต่อคุณภาพการสอบบัญชีโดยรวมและด้านความถูกต้อง เพราะนักบัญชีต้องมีพื้นฐานความเชี่ยวชาญ มีความเชื่อมั่นการปฏิบัติและมีความน่าเชื่อถือหรือความเป็นผู้นำ จะทำให้งานตรวจสอบบัญชีประสบความสำเร็จ

ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี (Audit Pricing) แนวทางการกำหนดค่าธรรมเนียมการสอบขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น การประกอบธุรกิจ ข้อมูลทางการเงิน ผลการประเมินความเสี่ยงในขั้นตอนการขอรับงาน

ชั่วโมงการปฏิบัติงานสอบบัญชี และความพร้อมของบุคลากร (สุมินทร เบ้าธรรม และคณะ, 2563) สอดคล้องกับ Mckeon (2019) ทำการเก็บข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนในประเทศสหรัฐอเมริกา (2002-2017) พบว่าค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีและค่าบริการอื่น ๆ เพิ่มขึ้นทุกปี

การตรวจสอบจะต้องมีมาตรฐานการปฏิบัติงานตามวิชาชีพ และต้องมีทักษะในการแก้ไขปัญหา รวมถึงความรับผิดชอบในการดำเนินงานและการควบคุมงาน ปฏิบัติตามกฎหมายงบการเงิน การทุจริต การรายงานสภาพแวดล้อมการดำเนินงาน และคุณภาพ ผู้ตรวจสอบต้องมีความเชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ เช่น ทักษะเชิงความคิดในการวิเคราะห์ ภาษาที่สื่อสารที่เข้าใจง่าย มีวิธีการตรวจสอบที่หลากหลายในการเลือกข้อมูล การรวบรวมข้อมูล และการประเมิน การติดตามและการตรวจสอบ และจรรยาบรรณเกี่ยวกับวิชาชีพ (สุฎีกา รักรประสูติ, 2558)

ดังนั้นการปฏิบัติงานการตรวจสอบงบการเงิน ผู้สอบบัญชีต้องมีความรู้เกี่ยวกับธุรกิจในการตรวจสอบ เพื่อประเมินความเสี่ยงและความเสี่ยงจากการควบคุม จะเห็นได้ว่าความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธุรกิจต้องมีการเก็บรวบรวมและประเมินข้อมูล สามารถสรุปการพิจารณาของผู้สอบบัญชีต้องประกอบด้วย (พัทธิยา เห็นกลาง, 2554)

1. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ เช่น การพิจารณาอัตราดอกเบี้ย เงินลงทุนของกิจการ อัตราการแลกเปลี่ยนและข้อจำกัดทางการค้า
2. ลักษณะการตลาดและการแข่งขัน
3. กิจการที่ตรวจสอบ เช่น การบริหารความเป็นเจ้าของ ลักษณะของธุรกิจ ผลการดำเนินงานทางการเงิน สภาพแวดล้อมในการจัดทำรายการทางการเงิน กฎหมาย เป็นต้น

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล มีการนำแบบสอบถามมาทดสอบความถูกต้องในเนื้อหา (Content Validity) ความถูกต้องในการสร้าง (Construct Validity) นำไปใช้ในทางปฏิบัติ (Practicality) ก่อนนำไปใช้หาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ คุณภาพงานสอบบัญชี ประกอบด้วย ขนาดของสำนักงาน ค่าธรรมเนียม ทักษะของนักบัญชี ประสบการณ์ ความเป็นผู้นำ จรรยาบรรณ และสภาพแวดล้อมการควบคุม

ตัวแปรตาม ได้แก่ การพิจารณาความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ บริษัทที่อยู่ในเขตจังหวัดปทุมธานี และมีทุนจดทะเบียนไม่เกิน 5,000,000 บาท หรือรายได้รวมหรือสินทรัพย์รวมไม่เกิน 30 ล้านบาท

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ บริษัทที่รวบรวมทั้งหมดจำนวน 75 กิจการ ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 385 คน ข้อมูลที่ได้ส่วนใหญ่มาจากการบริการวิชาการและการให้คำปรึกษากับบริษัทที่เข้ามาขอคำแนะนำ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยตรวจสอบหาความถูกต้องการวัดเนื้อหาแบบสอบถามใช้การประเมินผล IOC จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน มีความเชื่อมั่นเกิน 0.05 และมีการทดสอบความน่าเชื่อถือ (Reliability) การทดสอบค่าสัมประสิทธิ์ของความน่าเชื่อถือของแบบสอบถามผลที่ได้มีค่ามากกว่า 0.70 ผลที่ได้มีค่าความน่าเชื่อถือในการเก็บข้อมูล

นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับผู้ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของ Cronbach's Alpha Coefficient ได้ตัวแปร 0.767-0.896 แสดงให้เห็นถึงว่าเป็นสตัวแปรของกลุ่มตัวอย่างได้ดี

การวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic Analysis) สำหรับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าความถี่และร้อยละของข้อมูล

ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic Analysis) สำหรับข้อมูลคุณภาพงานสอบบัญชี ทักษะของนักบัญชีต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ส่วนที่ 3 วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จในการดำเนินงาน โดยการหาค่าเฉลี่ยและ

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ
(Multiple Regression Analysis)

ระดับความคิดเห็น	คะแนน
ระดับความคิดเห็นมากที่สุด	5
ระดับความคิดเห็นมาก	4
ระดับความคิดเห็นปานกลาง	3
ระดับความคิดเห็นน้อย	2
ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด	1

จากนั้นนำมาหาระดับคะแนนเฉลี่ย โดยกำหนด
ความคิดเห็นของคะแนนดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.51-5.00 หมายถึง ระดับ
ความคิดเห็นมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.51-4.50 หมายถึง ระดับ
ความคิดเห็นมาก

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.51-3.50 หมายถึง ระดับ
ความคิดเห็นปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.51-2.50 หมายถึง ระดับ
ความคิดเห็นน้อย

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.50 หมายถึง ระดับ
ความคิดเห็นน้อยที่สุด

4. สรุปผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1. ศึกษาทักษะ
ของนักบัญชีต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน

ผู้สอบบัญชีส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 289
คน เป็นเพศชาย จำนวน 96 คน อายุอยู่ระหว่าง 30-35
ปี จบระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า มี
ประสบการณ์ในการตรวจสอบรายงานทางการเงินไม่เกิน
5 ปี คิดเป็นร้อยละ 80

ผู้สอบบัญชีส่วนใหญ่ได้เข้ารับการฝึกอบรม 1-2
ครั้ง จำนวน 198 คน คิดเป็นร้อยละ 51.42 รองลงมา
ฝึกอบรม 3-4 ครั้ง จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ
32.47 และฝึกอบรมมากกว่า 6 ครั้ง จำนวน 60 คน คิด
เป็นร้อยละ 15.58

ตารางที่ 1 ความรู้ทางด้านวิชาชีพ

ความรู้ในวิชาชีพบัญชี	\bar{X}	S.D.	ระดับความ คิดเห็น
ด้านความรู้ทั่วไป	4.25	0.412	มาก
ด้านธุรกิจ อสังหาริมทรัพย์	4.10	0.574	มาก
ด้านเทคโนโลยี สารสนเทศ	4.35	0.478	มาก
ด้านการบัญชี	4.51	0.513	มาก
รวม	4.30	0.592	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ความรู้ในวิชาชีพบัญชี ใน
ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.30$) เมื่อพิจารณาราย
ด้าน พบว่า ด้านการบัญชี อยู่ในระดับปฏิบัติมากที่สุด
($\bar{X}=4.51$) รองลงมาคือ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ใน
ระดับปฏิบัติมาก ($\bar{X}=4.35$) และด้านความรู้ทั่วไป อยู่ใน
ระดับปฏิบัติมาก ($\bar{X}=4.25$)

ตารางที่ 2 ทักษะของนักบัญชีต่อคุณภาพรายงาน ทางการเงิน

ทักษะของนักบัญชี	\bar{X}	S.D.	ระดับความ คิดเห็น
ทักษะทางปัญญา	4.55	0.645	มากที่สุด
ทักษะความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคล	4.30	0.787	มาก
ทักษะการจัดการองค์กร	4.15	0.414	มาก
จรรยาบรรณ	4.65	0.535	มากที่สุด
รวม	4.41	0.658	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ทักษะของนักบัญชีต่อ
คุณภาพรายงานทางการเงิน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก
($\bar{X}=4.41$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้าน
จรรยาบรรณ อยู่ในระดับปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X}=4.65$)
รองลงมาคือ ทักษะทางปัญญา อยู่ในระดับปฏิบัติมาก
($\bar{X}=4.55$) และทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล อยู่ใน
ระดับปฏิบัติมาก ($\bar{X}=4.30$)

วัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 2. ศึกษา
คุณภาพงานสอบบัญชีที่มีผลต่อความสำเร็จในการ
ดำเนินธุรกิจ

ตารางที่ 3 คุณภาพงานสอบบัญชี

ปัจจัย	\bar{x}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ขนาดของสำนักงาน			
สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงาน	4.30	0.47	มาก
ระบุขนาดของสำนักงานได้อย่างถูกต้อง	4.20	0.55	มาก
ระบุรายละเอียดการสอบอย่างรอบคอบ	4.15	0.49	มาก
รวม	4.22	0.44	มาก
ค่าธรรมเนียม			
ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีตามขนาดของธุรกิจ	4.25	0.51	มาก
อัตราค่าธรรมเนียมสอบบัญชี	4.30	0.61	มาก
ระยะเวลาการชำระค่าธรรมเนียมสอบ	4.30	0.53	มาก
รวม	4.30	0.59	มาก
ประสบการณ์ของผู้สอบบัญชี			
ความสามารถในการจัดทำรายงานผู้สอบบัญชีได้อย่างถูกต้อง	4.85	0.55	มากที่สุด
ความสามารถในการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยง	4.35	0.51	มาก
ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	4.61	0.51	มากที่สุด
รวม	4.60	0.54	มากที่สุด
ทักษะของนักบัญชี			
มีข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา	4.20	0.44	มาก
ทำให้ลูกค้าเกิดความมั่นใจในการรับประกันคุณภาพงาน	4.65	0.58	มากที่สุด
มีวิธีแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้น	4.60	0.45	มากที่สุด
รวม	4.48	0.43	มาก
ความเป็นผู้นำ			
มีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ให้พนักงานเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	4.40	0.68	มาก
มีการใช้ความรู้และความสามารถในการแก้ปัญหาและปฏิบัติงานอย่างเต็มที่	4.35	0.75	มาก
มีการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ทักษะและความเชี่ยวชาญอย่างต่อเนื่อง	4.30	0.77	มาก
รวม	4.40	0.65	มาก
สภาพแวดล้อม			

ปัจจัย	\bar{x}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
บริษัทมีการนำนวัตกรรมใหม่ๆมาใช้ทำให้เกิดความได้เปรียบด้านการแข่งขัน	4.75	0.55	มากที่สุด
บริษัทมีการพัฒนาสภาพแวดล้อมการทำงาน	4.55	0.65	มากที่สุด
บริษัทมีการส่งเสริมการดำเนินงานเพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้กับพนักงาน	4.65	0.68	มากที่สุด
รวม	4.65	0.59	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับ คุณภาพงานสอบบัญชีโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.44$) พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สภาพแวดล้อม อยู่ใน ระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.65$) รองลงมา คือ ประสบการณ์ของผู้สอบบัญชี ($\bar{x}=4.60$) และทักษะของผู้สอบบัญชี ($\bar{x}=4.78$)

ขนาดของสำนักงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.22$) พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.30$) รองลงมา คือ ระบุขนาดของสำนักงานได้อย่างถูกต้อง ($\bar{x}=4.20$) และระบุรายละเอียดการสอบอย่างรอบคอบ ($\bar{x}=4.15$)

ค่าธรรมเนียม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.30$) พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อัตราค่าธรรมเนียมสอบบัญชี อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.35$) รองลงมา คือ ระยะเวลาการชำระค่าธรรมเนียมสอบ ($\bar{x}=4.30$) และค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีตามขนาดของธุรกิจ ($\bar{x}=4.25$)

ประสบการณ์ของผู้สอบบัญชี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.60$) พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความสามารถในการจัดทำรายงานผู้สอบบัญชีได้อย่างถูกต้องอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.85$) รองลงมา คือ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ($\bar{x}=4.66$) และ ความสามารถในการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยง ($\bar{x}=4.35$)

ทักษะของนักบัญชี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.48$) พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทำให้ลูกค้าเกิดความมั่นใจในการรับประกันคุณภาพงานอยู่ในระดับมาก

ที่สุด ($\bar{X}=4.65$) รองลงมา คือ มีวิธีแก้ไขปัญหที่อาจเกิดขึ้น ($\bar{X}=4.60$) และมีข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา ($\bar{X}=4.20$)

ความเป็นผู้นำ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.40$) พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ให้พนักงานเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.40$) รองลงมา คือ มีการใช้ความรู้และความสามารถในการแก้ปัญหาและปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ ($\bar{X}=4.35$) และมีการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ทักษะและความเชี่ยวชาญอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.30$)

สภาพแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.65$) พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า บริษัทมีการนำนวัตกรรมใหม่ๆมาใช้ทำให้เกิดความได้เปรียบด้านการแข่งขัน ($\bar{X}=4.75$) รองลงมา คือ บริษัทมีการพัฒนาสภาพแวดล้อมการทำงาน ($\bar{X}=4.65$) และบริษัทมีการส่งเสริมการดูงาน เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้กับพนักงาน ($\bar{X}=4.55$)

ตารางที่ 4 ความสำเร็จในการดำเนินงาน

ความสำเร็จในการดำเนินงาน	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านกระบวนการภายใน	4.65	0.65	มากที่สุด
ด้านการเงิน	4.60	0.71	มากที่สุด
ด้านการเรียนรู้และพัฒนา	4.77	0.74	มากที่สุด
ด้านลูกค้า	4.55	0.66	มากที่สุด
รวม	4.64	0.61	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่า การวิเคราะห์ความสำเร็จในการดำเนินงาน ผู้ตอบข้อชี้ให้เห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.64$) พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเรียนรู้และพัฒนา ($\bar{X}=4.77$) รองลงมา คือ ด้านกระบวนการภายใน ($\bar{X}=4.65$) ด้านการเงิน ($\bar{X}=4.60$) และด้านลูกค้า ($\bar{X}=4.55$)

ผลการทดสอบ

การวิเคราะห์คุณภาพการตรวจสอบบัญชีที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ โดยวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณและความถดถอยแบบพหุคูณ

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์คุณภาพการตรวจสอบบัญชีที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ

Variable	Standardized Coefficients	t	Sig.
ด้านกระบวนการภายใน	0.525	6.250	.001
ด้านการเงิน	0.093	5.241	.001
ด้านการเรียนรู้และพัฒนา	0.351	6.521	.000*
ด้านลูกค้า	0.495	7.336	.000*

หมายเหตุ : n=385, R²=0.725, F=32.116, Sig=0.000* p<0.05 ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 5 พบว่า สามารถสรุปผลได้ดังนี้ ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R²)=0.725 แสดงว่า คุณภาพการตรวจสอบบัญชีที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ ด้านกระบวนการภายใน (Sig.=0.001) ด้านการเงิน (Sig.=0.001) ด้านการเรียนรู้และพัฒนา (Sig.=0.000) ด้านลูกค้า (Sig.=0.000) มีผลกระทบต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

5. อภิปรายผล

คุณภาพการตรวจสอบบัญชีที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจเป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) วัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาทักษะของนักบัญชีต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน 2. ศึกษาคุณภาพงานสอบบัญชีที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ โดยงานวิจัยนี้มีขอบเขตในการศึกษา คือ คุณภาพงานสอบบัญชี ในแต่ละด้านจะส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ เพื่อเป็นประโยชน์ในการวางแผนธุรกิจ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามที่ทางผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลจากงานวิจัยพบว่า ผู้ตอบข้อชี้ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 30-35 ปี จบระดับการศึกษาปริญญาตรี และมีประสบการณ์ในการตรวจสอบรายงานทางการเงินไม่เกิน 5 ปี คุณภาพการตรวจสอบบัญชีที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านการเรียนรู้และพัฒนา ด้านลูกค้า

มีผลกระทบเชิงบวกต่อความสำเร็จในการดำเนินงานจากการวิจัยผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายดังนี้

ทักษะของนักบัญชีต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน พบว่า จรรยาบรรณ อยู่ในระดับปฏิบัติมากที่สุด รองลงมาคือ ทักษะทางปัญญา อยู่ในระดับปฏิบัติมาก และทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล อยู่ในระดับปฏิบัติมาก สำหรับความรู้ทางด้านวิชาชีพ พบว่า ด้านการบัญชี อยู่ในระดับปฏิบัติมากที่สุด รองลงมา เทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านความรู้ทั่วไป อยู่ในระดับปฏิบัติมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลิดา ลิ่นจี และคณะ (2563) ศึกษาความรู้และทักษะวิชาชีพของนักบัญชีสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะวิชาชีพโดยรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับดังนี้ คือ ทักษะด้านสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ทักษะด้านการจัดการองค์กร ทักษะด้านปัญญา และทักษะด้านการจัดการตนเอง สอดคล้องกับ ชลกรณก โฆษิตคณิน (2563) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย พบว่า ปัจจัยสมรรถนะทางวิชาชีพด้านความรู้และความสามารถทางเทคนิค ด้านความถนัด และทักษะทางวิชาชีพ ด้านคุณค่าจริยธรรม และทัศนคติต่อวิชาชีพ มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในวิชาชีพ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพงานสอบบัญชีโดยรวม อยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สภาพแวดล้อมอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ประสิทธิภาพของผู้สอบบัญชี และทักษะของผู้สอบบัญชี สอดคล้องกับงานวิจัยของ Allen and other (2010) กล่าวว่า กระบวนการสอบบัญชีถูกเน้นไปที่ความตั้งใจของผู้สอบบัญชี มีความสัมพันธ์กับความเสี่ยงธุรกิจและความเสี่ยงในการเกิดข้อผิดพลาดข้อมูลทางการเงิน ความมีประสิทธิภาพของกระบวนการสอบบัญชีที่เน้นการจำกัดความเสี่ยงทางธุรกิจ สอดคล้องกับ ดารณี เอื้อชนะจิต (2556) ศึกษาความสามารถทางการสอบบัญชีรับอนุญาต 8 เพิ่มพูนความรู้ความสามารถโดยการเข้ารับการอบรมและปรับปรุงตนเองอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ Lai (2009) ที่กล่าวว่า ประสิทธิภาพการสอบบัญชีที่ยาวนานถือเป็นการปรับปรุงและพัฒนาสมรรถนะของผู้สอบบัญชี จารุมณ ศรีสันต์ (2550) ทำการศึกษาพบว่า ผู้สอบบัญชี

ภาษีอากรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าวิชาชีพ ได้แก่ ด้านคุณธรรม ด้านความเป็นอิสระ ด้านเที่ยงธรรม

การอภิปรายผลจะเห็นได้ว่า ข้อมูลงานวิจัยที่นำมาอ้างอิงตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน พบว่า ผู้สอบบัญชีให้ความสำคัญกับคุณธรรม จริยธรรม เป็นอย่างยิ่งและรวมถึงความสามารถของผู้ตรวจสอบในการแก้ไขปัญหา การให้สภาพแวดล้อมในการทำงานที่เป็นอิสระ รวมถึงปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน

6. ข้อเสนอแนะ

1. คุณภาพการรายงานการสอบบัญชีเพิ่มขึ้นส่งผลให้ผู้สอบบัญชีประสบความสำเร็จทางการสอบบัญชี ถ้าผู้สอบบัญชีมีประสิทธิภาพจะทำให้คุณภาพการรายงานการสอบบัญชีเพิ่มขึ้น
2. การส่งแบบสอบถามให้ผู้สอบบัญชี ผลของแบบสอบถามอาจเกิดความคลาดเคลื่อน เนื่องจากผู้สอบบัญชีไม่ค่อยมีเวลาให้นักวิจัย การศึกษาครั้งต่อไปอาจพบปัจจัยอื่น ๆ ในการพิจารณาได้ เช่น โครงสร้างผู้ถือหุ้น เป็นต้น
3. ผู้ตรวจสอบบัญชี ควรให้ความสำคัญกับเจตคติในการสอบบัญชีในทุก ๆ ด้าน เช่น ด้านความรู้ ความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงาน เป็นต้น
4. ผู้ตรวจสอบบัญชี สามารถให้ข้อเสนอแนะได้มากขึ้น บริษัทต้องเปิดเผยข้อมูลบริษัทลูกค้า และระยะเวลาการตรวจสอบบัญชีในกิจการ

7. เอกสารอ้างอิง

- จารุมณ ศรีสันต์. (2550). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณค่าวิชาชีพกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ บัญชีมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชลิดา ลิ่นจี และคณะ. (2563). ศึกษาความรู้และทักษะวิชาชีพของนักบัญชีสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย. วารสารศิลปการจัดการ, 4(1), 34-45.
- ชลกรณก โฆษิตคณิน. (2563). ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย. วารสารวิทยาการจัดการปริทัศน์, 22(1), 61-67.

- ณัฐนิชา พู่เฟื่องสมบัติ. (2559). **คุณภาพงานสอบบัญชี และการตกแต่งกำไร**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ณัฐธิดา จินมอญ. (2559). **ความเป็นมืออาชีพกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ดารณี เอื้อชนะจิต. (2557). **ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จทางการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย**. (รายงานวิจัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- พวงพะยอม วนาพัฒนสิน และคณะ. (2555). ผลกระทบของการควบคุมคุณภาพการสอบบัญชีที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของสำนักงานสอบบัญชีในประเทศไทย. **วารสารการบัญชีและการจัดการมหาวิทยาลัยมหาสารคาม**, 4(3), 62-72.
- พัทริยา เห็นกลาง. (2554). **ปัจจัยในการพิจารณาใช้ผลงานของผู้ตรวจสอบภายในโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาต**. (รายงานวิจัย). กรุงเทพฯ: คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- วีไลวรรณ โพนศิริ. (2562). ผลกระทบของความเป็นมืออาชีพที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในเขตกรุงเทพมหานคร. **วารสารวิทยาการจัดการปริทัศน์**, 21(1), 125-136.
- สภาวิชาชีพ ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2557). **มาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่1(TSQ1**. ค้นเมื่อ 10 ธันวาคม 2564, จาก <https://www.tfac.or.th/Article/Detail/66979>.
- สุฎีกา รักประสูติ. (2558). **บทบาทของผู้ตรวจสอบภายในต่อการจัดการความเสี่ยงองค์กร: ปัจจัยสาเหตุและผลลัพธ์**. **สุทธิปริทัศน์**, 29(92), 37-51.
- สุมินทร เป้าธรรม และคณะ. (2563). **แนวโน้มค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีและค่าบริการอื่นของบริษัทจดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย**. วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี. 2(5), 45-57.
- อรอุมา แก้วสิทธิ์. (2561). **คุณภาพงานสอบบัญชีที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย**. การค้นคว้าอิสระบัญชีมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- อุษณา ภัทรมนตรี. (2547). **การตรวจสอบและควบคุมภายใน**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- Allen, A. and Woodland, A (2010). Education Requirement, Audit Fees, and Audit Quality. **Journal of Practice & Theory**, 29(2), 1-25.
- Choo, C.W. (1997). Organization as “Information-use System”: A process Model of Information Management. Prime Vera Working Paper Series.
- Hooks, Karen. (1992). Professionalism and Self Interest: A critical view of the Expectations Gap. **Critical Perspectives on Accounting**, 3(2), 109-136.
- Lai, K.W. (2009). Does audit quality matter more for firms with high investment opportunities?. **Journal of Accounting and Public Policy**, 28(1), 35-50.
- Mckeon, J. (2019). Sixteen Year Review of Audit Fee and Non-audit Fee. Retrieved April 17, 2020, from <https://blog.auditanalytics.com/sixteen-year-review-of-audit-fee-and-non-audit-fee-trends/>

